

Minimální preventivní program šk. rok 2011/2012

(Prevence sociálně patologických jevů)

Úvod

Současná společnost s sebou přináší kromě řady nových vynálezů a poznatků také řadu problémů, které se projevují hlavně v oblasti mezilidských vztahů. S nimi se členové této společnosti musejí určitým způsobem vyrovnat. Svou roli zvládají různí lidé různě. Jejich selhání a špatný přístup k řešení problémů může vést ke vzniku mnoha patologických jevů. Nejcitelněji a nejzávažněji bývají zasaženi nejmladší členové společnosti, děti a mládež.

Škola by měla systematickou a nenásilnou formou účinně přispět k předcházení výskytu nežádoucích společenských jevů, zprostředkovat pomoc a na pomoci se také podílet.

Jejím úkolem je výrazným způsobem ovlivňovat zdravý způsob života dětí a mládeže, přispívat k vytváření dobrého společenského klimatu pro vývoj dítěte a pomáhat rodinám radou i přímou pomocí při plnění výchovné funkce. Důležitou oblastí je prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek, boj proti nuditě – smysluplné využívání volného času.

Cílovými skupinami preventivní činnosti jsou tedy žáci, rodiče a pedagogičtí pracovníci.

Za tímto účelem byl na naší škole vytvořen minimální preventivní program.

Jeho obsah vychází z následujících dokumentů

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních ze dne 16.10.2007

Vzdělávací program Základní škola

ŠVP Základní školy a Mateřské školy Krinec

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školních zařízení

Metodický pokyn MŠMT při uvolňování žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

Obsah

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Analýza současného stavu
4. Spolupracovníci
5. Spolupráce s odborníky
6. Propagace
7. Dlouhodobé cíle prevence
8. Cíle prevence na I.,II. stupni
9. Úkoly a činnosti učitelů a jiných pedagogických pracovníků
10. Aktivity pro žáky
11. Aktivity pro rodiče a veřejnost
12. Časový harmonogram
13. Finanční zdroje
14. Řešení přestupků
15. Videotéka
16. Přílohy

Charakteristika školy

Název a adresa : Základní škola a Mateřská škola Křinec, Školní 301, 289 33 Křinec

Ředitel školy : Mgr. Tomáš Veverka

Zástupce ředitele : Mgr. Jana Kuncířová

Výchovný poradce : Mgr. Dana Lokšová

Školní metodik prevence : Vladimír Hojsák

Analýza současného stavu

Počet žáků : 144

Zaměstnanci školy : 29

Do školy dochází kromě žáků z Křince i žáci z několika okolních obcí.

Dlouhodobé zaměření : Škola se snaží naučit žáky využívat volný čas, žáci mají možnost aktivně se zapojit do práce kroužků, podílejí se na organizaci různých akcí, které směřují k propagaci školy a mají zvýšit zájem veřejnosti o školu. Nabízí žákům s horším prospěchem a s různými poruchami učení a chování možnost stát se úspěšným aspoň v některé činnosti. Své úspěchy tak mohou zažívat i žáci se špatným rodinným zázemím, žáci hyperaktivní a žáci z méně podnětného nebo sociálně slabého prostředí. Sportovní aktivity pomáhají v některých případech překlenout problémy žákům, kteří se dopouštějí kázeňských přestupků, ale prostřednictvím sportu se postupně učí přijímat pravidla ve společenském i osobním životě.

Práce třídních učitelů : Dobré společenské prostředí pomáhají žákům vytvořit i třídní učitelé, kteří spolupracují s rodiči a snaží se neprodleně řešit jak kázeňské přestupky dětí, tak jejich problémy osobní. V minulém roce se řešilo několik problémů souvisejících se špatným přístupem žáků vůči ostatním žákům naší školy.

Školní družina : Poskytuje dobré podmínky pro žáky prvního stupně, nabízí řadu vhodných aktivit zaměřených na prevenci patologických jevů.

Základní škola a Mateřská škola Křinec – příspěvková organizace

Školní 301, 289 33 Křinec , IČ: 62994425

Spolupráce s žáky se SPUCH : Odborně proškolení pracovníci se věnují práci s integrovanými žáky. I ostatním dětem je věnována individuální péče v hodinách. To přispívá k lepším výsledkům v práci, větší úspěšnosti a také k většímu zájmu žáků o práci ve škole, k většímu klidu a vyrovnanosti.

Soutěže : Žáci se zúčastňují různých sportovních a vědomostních soutěží, v některých dosahují dobrých výsledků. Dobrých výsledků dosáhly v soutěži o sestavení znaku městysu Křinec z odpadového materiálu.

Garant programu : Vladimír Hojsák

Spolupracovníci: výchovná poradkyně Mgr. Dana Lokšová

vedení školy: ředitel Mgr. Tomáš Veverka, zástupce Mgr. Jana Kuncířová

třídní učitelé a ostatní pedagogičtí pracovníci

provozní zaměstnanci školy

školská rada ZŠ a MŠ Křinec

SRK ZŠ a MŠ Křinec

Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi : Pedagogicko – psychologická poradna

Nymburk

Jedličkův ústav Praha – SPC

Obvodní oddělení PČR, PČR Nymburk

Městský úřad Nymburk – Odbor soc. věcí

Propagace : webové stránky školy : www.zskrinec.cz

vývěsní skříňka školy

minimální preventivní program

nástěnky ve třídách

schůzky SRKu

besedy s rodiči

Dlouhodobé cíle prevence : V boji se společensky nežádoucími jevy se bude škola dlouhodobě věnovat těmto problémům :

- Drogová závislost, alkohol, kouření
- Kriminalita a delikvence
- Virtuální drogy (počítače, televize, video)
- Patologické hráčství
- Záškoláctví
- Šikanování, vandalismus a jiné násilné chování
- Xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus
- Kyberšikana (ubližování, zesměšňování za použití elektronických prostředků)

Cíle prevence na škole :

- Vést děti k samostatnosti, tvořivosti a zodpovědnosti vůči sobě i svému okolí
- Vychovávat děti ke zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení a zvládnání stresových situací bez používání léků či jiných stimulačních látek
- Rozvíjet protidrogové postoje a schopnost odmítnout drogu
- Vytvářet ve škole vhodné sociální klima, předcházet agresivitě a všem způsobům šikany a nevhodného chování mezi žáky
- Budovat pozitivní mezilidské vztahy, netolerovat prvky vandalismu, násilí a rasismu
- Vést žáky ke zdravému životnímu stylu a vhodnému trávení volného času
- Vést žáky k zásadám vhodného a bezpečného jednání s neznámými osobami
- Poskytnout dětem vhodnou motivaci pro aktivní přístup k životu

Řízení a realizace preventivních aktivit

Za realizaci Minimálního preventivního programu zodpovídá školní metodik prevence, který koordinuje práci jednotlivých učitelů. Školní metodik se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. O průběhu naplňování Minimálního preventivního programu informuje vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

Vzdělávání

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s prevencí sociálně patologických jevů spočívá v samostudiu všech učitelů školy a především školního metodika

prevence. Pro pedagogy podílející se na realizaci minimálního preventivního programu je metodickým pomocníkem školní metodik prevence.

Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

I. stupeň

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti převážně třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, práci skupinovou, projektové vyučování, dramatickou výchovu nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

Zaměření na mladší školní věk

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně – patologických problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy divadelních představení, koncertů, besed, knihoven apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních apod.

Cíl – po pěti letech by děti měly umět

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- ovládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- umět se chránit přede cizími lidmi
- mít základní zdravotní návyky
- umět si správně zorganizovat svůj čas
- umět rozlišit léky a návykové látky

- znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát následky užívání návykových látek
- umět odmítat

II. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, tak aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech výchova k občanství, chemie, dějepis, český jazyk a literatura. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed, přednášek.

Zaměření na starší školní věk – prevence = základ předcházení problémům

1. Úkoly a činnost učitelů a jiných pedagogických pracovníků

- posílení úlohy učitelů v oblasti tvorby pozitivního sociálního klimatu, včasná diagnostika a intervence při riziku vzniku sociálně patologických jevů a spolupráce s odborníky při jejich řešení. Zejména spolupráce s výchovnou poradkyní a třídními učiteli.
- věnování pozornosti problematickým skupinám žáků nebo jednotlivcům, odhalování projevů asociálního chování mezi žáky- soustředit se zejména na problematiku šikany
- v rámci prevence kouření vytvoření dostatečné informovanosti
- sledovat často se opakující absence žáků- prevence záškoláctví
- spolupráce s rodiči žáků s tendencemi vyhýbat se školní docházce. V problematických případech možnost vyžadování lékařského potvrzení.
- sebevzdělávání učitelů v souladu s Národními vzdělávacími osnovami pro oblast prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže
- shromažďování a zpřístupnění materiálů pro pedagogický sbor
- zapojení vedení školy i kolegů do tohoto programu
- novým kolegům nabídnout všestrannou pomoc

2. Aktivita pro žáky

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních- vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalizmu, rasismu, násilí apod.
- věnovat zvýšenou pozornost prevenci kouření
- dovednost volby správné životosprávy- poruchy příjmu potravy- mentální anorexie a bulimie

- aktivita zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech různými formami – výlety, exkurze, společné návštěvy divadelních představení, lyžařský kurz, škola v přírodě, adaptační kurz
- žákovský parlament- děti na schůzkách s vedením školy prezentují své nápady, návrhy, připomínky
- rozšiřovat nabídku volnočasových aktivit - zájmové kroužky
- možnosti sportu o přestávkách- stolní tenis
- účast v různých soutěžích
- ekologická výchova
- včleňování výchovy ke zdravému životnímu stylu a oblastí preventivní výchovy do výuky jednotlivých předmětů

3. Aktivity pro rodiče a veřejnost

- seznámení rodičů s MPP v rámci třídních schůzek
- nabídka propagačních materiálů o drogách
- seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami
- na třídních schůzkách hovořit o nebezpečí drog, zejména u starších žáků, kterým rodiče povolují účast na diskotékách
- pořádání společných akcí pro rodiče, žáky, učitele

Cíl – žáci by měli před opuštěním ZŠ znát a umět

- pojmenovat základní návykové látky
- znát jejich účinky na lidský organismus
- orientovat se v problematice závislosti
- znát základní právní normy
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- posilovat své sebevědomí
- správně se rozhodovat, odmítat
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti

Znalosti a vědomosti žáků v obou cílových skupinách budou na konci každého školního roku ověřovány.

Časový harmonogram

Celoročně probíhá- zařazování témat prevence sociálně patologických jevů do výuky podle časových a tematických plánů v jednotlivých předmětech, výtvarné, literární a vědomostní soutěže, práce školního parlamentu, další vzdělávání učitelů, tematicky zaměřené projektové dny, výchovné koncerty a divadelní představení, spolupráce Policií ČR a HZS, činnost kroužků, sportovní soutěže, exkurze

Sběr starého papíru

Lyžařský výcvik pro žáky 7. ročníku

Školní výlety

Adaptační kurz pro žáky 6. a 7. ročníku na začátku školního roku- cílem je usnadnit přechod žáků I. stupně na II. stupeň

Návrh rozpočtu a finanční zdroje

Škola se snaží využívat především bezplatných služeb poskytovaných v oblasti školení a DVPP. Pro úhradu odměn za soutěže apod. se využívá finančních zdrojů SRKu Křinec. Zájmové kroužky platí rodiče přihlášených dětí. Některé akce sponzorují rodiče nebo místní podnikatelské subjekty.

Řešení přestupků

Pravidla chování žáků upravuje školní řád, s nímž jsou na počátku školního roku seznámeni všichni žáci. Rodiče se s ním seznamují v průběhu třídních schůzek. Školní řád je schválen Školskou radou ZŠ a MŠ Křinec, je zveřejněn na webových stránkách školy, vyvěšen ve všech přístupných prostorách školy, uložen v ředitelně školy a dán k dispozici každému třídnímu učiteli. Součástí Školního řádu je systém hodnocení práce žáka, slouží při realizaci výchovy k odpovědnosti žáků za své chování. Závažné přestupky řeší nejprve třídní učitel se žákem, v závažnějším případě jsou přizváni rodiče, podle úrovně závažnosti se do řešení zapojí ředitel školy nebo jeho zástupce, výchovný poradce a metodik prevence, případně jsou pozváni zástupci dalších institucí.

Zájmové kroužky

V tomto školním roce mohou žáci školy navštěvovat tyto kroužky: rybářský, výtvarný, střelecký, hraní na flétnu.

Dostupná videotéka

Pedagogům i rodičům jsou k dispozici videokazety umístěné ve sborovně. Jedná se o tyto tituly : Řekni drogám ne, Jedno slovo pravdy, Nechte mě bejt, Drogová problematika – sexuální výchova, Anorexie, Rasismus, Prevence obchodu se ženami, Láska je láska, Školáci versus drogy, Děti a drogy, Drogová závislost, Kouření a já, Narkoman, Pravda o drogách.

Přílohy

Při selhání preventivních opatření školy

V případě podezření na zneužívání návykových látek:

provést diskrétní šetření a pohovor se žákem

Při důvodném podezření

okamžité kontaktování rodičů, zákonných zástupců žáka

Při průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole nebo v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování ředitel školy

nebo pověřený pracovník školy:

kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí rodiče, popř. zák. zástupce

V případě dealerství nebo podezření na porušení trestního zákona(ohrožení mravní výchovy dítěte) nebo zanedbání povinné péče:

uvědomí oddělení péče o dítě, oddělení sociální prevence sociálního odboru OÚ, oznámí věc Policii ČR

Jak poznám, že moje dítě bere alkohol nebo drogy ?

Změnila se osobnost Vašeho dítěte v poslední době v nějakém významném ohledu?

Má časté výkyvy nálad?

Straní se Vás? Je zlostný nebo depresivní?

Tráví hodně času ve svém pokoji sám?

Ztratil zájem o školu a o vyučování, případně další aktivity, např. sport?

Zhoršil se jeho prospěch?

Přestal trávit čas se starými kamarády? Přátelí se s dětmi, které se Vám nelíbí?

Nesvěřuje se a nemluví o tom, kam chodí a co dělá?

Máte pocit, že se Vám doma ztrácí peníze nebo věci (peníze potřebné na alkohol a drogy)

nebo máte pocit, že má víc peněz, než byste očekávali (peníze získané prodejem drog)?

Reaguje nepřiměřeně, když s ním mluvíte o alkoholu a o drogách nebo se snaží změnit téma?

Lže nebo podvádí?

Pozorujete fyzické příznaky užívání drog nebo alkoholu? Rozšířené nebo zúžené zornice?

Nejasné vyjadřování a myšlení?

Ztratilo Vaše dítě zájem o koníčky? Ztratilo motivaci, nadšení a vitalitu?

Našli jste někdy důkazy užívání drog nebo alkoholu, prášky, lahve?

Zhoršil se vztah dítěte k členům rodiny?

Zdá se Vaše dítě být nemocné, unavené a protivné ráno, po možném užití drog předešlý den?

Přestalo se Vaše dítě o sebe starat, změnil se jeho styl oblečení?

Zdá se být méně soustředěný?

Doporučení rodičům, jejichž dítě má problémy s návykovými látkami

Jestliže je dítě pod vlivem drog a hrozí otrava, **neváhejte zavolat lékaře.**

Použijte dlouhodobou výchovnou strategii – **nepodporujte a neusnadňujte pokračující
brání drog, naopak odměňujte každou změnu k lepšímu**

Získejte důvěru- **vyslechnout dítě ještě neznamena přistupovat na jeho stanovisko**

Mluvte s dítětem o drogách- **bude-li nějakou drogu obhajovat, vyslechněte ho,
ale opatřete si protiargumenty.**

Dítě by mělo vědět, jaké předvídatelné důsledky bude mít jeho jednání

**Musíte počítat s tím, že může být nudné trávit v prvním období s dítětem mnohem
více času- přehled o jeho denním programu.**

Pomozte mu se odpoutat od nevhodné společnosti.

Posilujte sebevědomí dítěte- oceňujte i třeba drobné pokroky a změny k lepšímu.

Spolupracujte s dalšími dospělými.

Neváhejte vyhledat profesionální pomoc pro sebe, jestliže dítě odmítá.

Čemu se vyhnout

Nepopírejte a neskrývejte problém.

Neobviňujte partnera.

Nezanedbávejte sourozence dítěte a bezpečnost dalších lidí v domácnosti.

Nefinancujte zneužívání drog – ochrana majetku

Nedejte se vydírat, nevyhrožujte něčím, co nemůžete nebo nechcete splnit.

Nejednejte chaoticky, nevěřte tvrzení, že má dospívající drogy pod kontrolou.

Stále neustupujte, nezabouchněte dveře navždy.

Vaším tichým spojencem je přirozený proces zrání.

Šikana

Definice pojmu

Úmyslné a opakované ubližování slabšímu (neschopnému obrany) jedincem nebo skupinou, jak fyzické, tak i psychické ponižování lidské důstojnosti, jde spíše o postoj než o čin.

Dominantní znak šikany- **bezmocnost oběti.**

Neoddělitelnou součástí problému je **skupinová dynamika.**

Varovné signály pro rodiče

- Dítě nemá kamaráda
- Nechuť jít do školy
- Střídá různé cesty do školy a ze školy
- Ztráta chuti k jídlu, neklidný spánek
- Ztráta zájmu o učení
- Výkyvy nálad, odmítá se svěřovat, co ho trápí
- Žádá peníze, často *ztrácí* své věci
- Přichází domů vyhladovělé, s potřhaným oblečením, s poškozeným oblečením, s poškozenými školními pomůckami
- Nedokáže uspokojivě vysvětlit svá občasná zranění (odřenin, modřin, popálenin)
- Je nečekaně agresivní vůči sourozencům
- Trpí zdravotními potížemi bolesti hlavy, břicha, (bolesti jsou někdy simulované)
- Zdržuje se většinou stále doma

Co dělat?

Dítě by se Vám mělo svěřit, nepovažujte to za žalování, pochvalte za odvalu. Přesvědčte ho o Vaší snaze mu pomoci, věnujte mu maximální pozornost.

Konkrétní kroky

- Přesně zjistit, co se stalo- pozor na způsob.
- Společně vytipujte svědky, kterým dítě ještě důvěřuje, o kterých ví, že nestojí na straně agresora věří, že mu mohou pomoci
- Poskytněte dítěti veškerou ochranu (cesta do školy i ze školy)
- Poskytněte dítěti dostatek péče, více s ním komunikujte, věnujte se mu ve volném čase

- Nemáte-li jistotu, že dítě nebude ohroženo během pobytu ve škole, ponechejte je doma, zvažte, zda v jeho situaci může být samo doma
- Znovu dítě ubezpečujte, že udělalo dobře, že Vám vše sdělilo, mluvte s ním více než dříve
- Zhodnoťte, co mohlo vyvolat stav, který skončil šikanou.
Neobviňujte pouze školu, nastavte si *zrcadlo pravdy*, neomlouvejte sami sebe, ani své dítě, připravujte nápravu.

Tento Minimální preventivní program, byl konzultován s vedením školy. V průběhu školního roku může být doplňován a aktualizován. Dále bude reagovat na situaci ve škole a její případné problémy.

Vladimír Hojsák

Školní metodik prevence

Program schválil ředitel školy : Mgr. Tomáš Veverka

Základní škola a Mateřská škola Křinec – příspěvková organizace

Školní 301, 289 33 Křinec , IČ: 62994425

Tel.: 325588247

E-mail: zskrinec@zskrinec.cz